

Bruk av verneutstyr i eller ved Bane NORs infrastruktur - instruks

1. Hensikt og omfang

Denne instruksen er forankret i STY-601050, Sikkert arbeid i og ved Bane NORs infrastruktur – prosedyre.

Hensikten med dokumentet er å angi minimumskrav til verneutstyr for Bane NOR-ansatte og eksterne som arbeider på Bane NORs infrastruktur. Videre er dokumentet retningsgivende ved etablering av krav til verneutstyr i prosjekter.

2. Beskrivelse

2.1. Definisjon

Besøk: Personer som ikke skal utføre aktiviteter som befaring og arbeid i og ved Bane NORs infrastruktur.

Befaring: Visuell kontroll og inspeksjon ved spor.

Arbeid: All aktivitet som tar oppmerksomheten bort fra trafikkert spor, høyspentanlegg og andre kartlagte farer.

Anleggsområde: Definert område med klare avgrensninger hvor det bygges jernbaneinfrastruktur. Område utenfor naturlig avgrensning til driftssatt jernbane.

Anleggsområde jernbane: Strekning mellom to definerte punkter sperres. Disse punktene kan være hovedsignal, stasjonsgrense, dvergsignal eller sporveksel.

PVU: Personlig verneutstyr.

2.2. Verneutstyr

Oppgave	Arbeidsbeskrivelse
Bruk av motordrevet kappsag.	Det skal vurderes alternative kappsager som har automatisk clutch innretning som stopper sagbladet umiddelbart ved frislipp av bladet. Der det er mulig skal disse brukes istedenfor de uten stopp innretning.
Jakke og bukse (arbeidstøy)	Med jakke og bukse menes: godkjent arbeidstøy i henhold til synbarhetsnorm EN ISO-20471 klasse 3. For å tilfredsstillte synbarhetsnorm EN ISO-20471 klasse 3 må kort og lang jakke, genser, T-skjorte, kjeledress og vest være klasse 2, og bukse må minimum tilfredsstillte klasse 2. Det betyr at på både overkroppen og bukse må plagget tilfredsstillte synbarhetsnorm EN ISO-20471 klasse 2, dette vil til sammen tilsvare synbarhetsnorm klasse 3. Skal det for eksempel gås en befaring og det brukes kun en jakke og ikke bukse skal det brukes jakke som tilsvare synbarhetsnorm klasse 3. NB: Kortbukse (shorts) skal ikke benyttes.
Bruk av hjelm	Bane NOR har følgende fargekoder på hjelm: <ul style="list-style-type: none">• Grønn for vernetjenesten• Blå for Bane Nor ansatte

Oppgave	Arbeidsbeskrivelse
	<ul style="list-style-type: none"> Hvit for gjester <p>Erfaringsmessig så er det vanskelig å pålegge entreprenørene å bruke en spesiell fargekode på sine hjelmer. De har sine egne fargekoder. Det viktigste er at hjelm brukes.</p> <p>Ved alt arbeid, befaring og visitasjon i høyden så skal hjelm med hakestropp benyttes. Ved arbeid med kappsager, motorsager skal hjelm med visir benyttes.</p>
Holdbarhet på hjelmer	<p>Ved normal bruk byttes hjelm etter maks 5 år. Noen hjelmer har merket holdbarheten på innsiden. Sjekk om din hjelm har dette. Følg den fristen som står i hjelmen. Ved bruk under ekstreme temperaturer og røff bruk skal hjelm byttes oftere. Noter dato på etiketten i hjelmen, når den tas i bruk, så er det lettere å holde oversikt på når den skal byttes ut. Utsettes hjelmen for et hardt støt, så skal den byttes ut. Selv om det ikke er noe synlig tegn til skade, kan den være sterkt svekket. Det må bare benyttes klistremerker som er godkjent for bruk på hjelm. Klistremerker for godkjent sikkerhetskurs skal kun kjøpes av godkjent leverandør som Bane NOR har rammeavtale med.</p>
Beskyttelsesklær	<p>Er klær som skal brukes ved spesielle arbeidsoperasjoner som ved bruk og håndtering av:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kappsager, motorsag, kjemikalier, sveising, høy- og lavspenningsanlegg. <p>Ved arbeid på lav- og høyspenningsanlegg og varme arbeider skal minimum flammehemmende arbeidstøy alltid benyttes EN ISO 11612 Arbeidstøyet skal også tilfredsstillende synbarhetsnormen i EN ISO-20471 klasse 2. (jakke og bukse) Ved bruk av motorkjedesag skal sikkerhetsbukse benyttes. Ved bruk av ryddesag skal ryddesagbukse benyttes. Hvis sikkerhetsbuksen eller ryddesagbuksen ikke tilfredsstillende kravene i synbarhetsnorm EN ISO-20471 klasse 3. skal det brukes godkjent vernejakke eller vernevest med synbarhetsnorm EN ISO-20471 klasse 3. Hjelm med visir skal benyttes.</p>
Flammehemmende arbeidstøy	<p>Skal være godkjent i henhold til EN ISO- 11612 flammehemmende plagg. I tillegg skal plagget være godkjent iht. synbarhetsnormen EN ISO-20471 klasse 2 (jakke og bukse)</p>
Hørselvern – Øreklokker og ørepropper.	<p>Dersom støykilden ikke kan reduseres eller elimineres, må egnet hørselvern brukes Skal alltid brukes dersom støynivået er over 85 db (A) midlet over en arbeidsdag og/eller om impulsstøyen overskrider 130 dB(C). Det bør også brukes hørselvern når den midlere støyen over en arbeidsdag er på over 80dB(A).</p>

Oppgave	Arbeidsbeskrivelse
	Det er forbudt å høre på musikk eller radio dersom det er behov for kommunikasjon med andre arbeidstakere, eller at arbeidet har betydning for sikkerheten.
Vernesko/ støvler	Ved bruk av motorkjedesag/rydde sag skal godkjente støvler med sag beskyttelse brukes
Visir	Ved arbeid i elektriske anlegg skal visiret oppfylle VDE 0680 Teil 1/05.90
Åndedrettsvern	<p>Åndedrettsvern skal brukes der det er fare for innånding av helsefarlig støv eller gasser. Støvmasker skal benyttes ved arbeid hvor en blir utsatt for støvpartikler.</p> <p>Selvreddere skal være tilgjengelig for alt personalet ved arbeid i driftsatt tunell, samt for utbygging når det drives tunnel (er underlagt «forskrift om utførelse av arbeid Kapittel 27 Bergarbeid»).</p> <p>Risikovurderingen og/eller en Sikker Jobb Analyse (SJA) skal avdekke behov for verneutstyr utover minstekrav som skal brukes ved arbeidsoperasjonen som skal utføres.</p> <p>Opplæring i bruk skal gjennomføres.</p>
Gassvarslere	<p>Ved bruk av bensin og/ eller dieselmotorer ved arbeid i tunell skal hvert arbeidslag utstyres med gassvarslere (se STY-601048 arbeid i driftsatt tunneller for grenseverdier).</p> <p>Ved innkjøp av gassvarslere skal Bane NORs innkjøpsavtale for verneutstyr benyttes.</p> <p>Oversikt over typer gassvarslere finnes på Banenettet i varekatalogen for verneutstyr.</p> <p>Ved kalibrering av gassvarslerne sendes disse inn til leverandør, eller ved at man tar kontakt med leverandør for å få kalibrering utført.</p> <p>Opplæring i bruk skal gjennomføres.</p>
Fallsikringsutstyr	Arbeid i høyden i Bane NOR der bruk av fallsikringsutstyr eller utstyr for tilkomstteknikk benyttes skal gjennomføres i henhold til metoder og krav til utstyr som beskrevet i STY-601001.
Hovedsikkerhetsvakt og lokal sikkerhetsvakt	Skal bære godkjent vest for HSV og LSV påført HSV/LSV logo og med teksten Hovedsikkerhetsvakt eller Lokal sikkerhetsvakt. Vest skal tilfredsstillende EN ISO 20471 klasse 3.
Redningsetatene (Politi, brann og helse)	Med unntak av innsats ved ulykker så skal personell fra redningsetatene ved befaring og lignende i og ved Bane NORs infrastruktur bruke vest i henhold til EN ISO-20471 klasse 3. Ved befaring og lignende på anleggsområder og i tunneller skal det brukes hjelm.

2.3. Krav til bruk av verneutstyr ved arbeid

Det er et krav om at vernebriller eller visir skal være en del av PVU inne på BaneNORs arbeidsområder. En SJA skal kunne konkludere med type vernebriller eller visir.

Ved arbeid, befaringer, ferdsel og vernerunder på lastegater, ved lastespor og på tilhørende veinett tilhørende Bane NORs godsterminaler, så er det kun krav om bruk av vernevest som tilfredsstillende synbarhetsnorm EN ISO 20471 klasse 3.

Før oppstart av arbeidet, skal man vurdere sikkerheten ved utførelsen av arbeidet (SJA). Dette inkluderer også bruk av verneutstyr.

I tabellen under er det gitt minimumskrav til verneutstyr for de mest vanlige arbeidsoperasjonene.

Der hvor der forskjellige arbeidsoperasjoner inntreffer samtidig (f.eks. arbeid i anleggsområde og arbeid med betongsag), skal verneutstyret dekke begge arbeidsoperasjonene.

Der hvor man finner det nødvendig å ha strengere krav til verneutstyr, skal dette gjøres kjent for de aktuelle brukerne.

I tillegg til krav gitt i denne instruksjonen, skal også krav gitt i forskrift om utførelse av arbeid [1] følges.

For spesielle arbeidsoperasjoner og arbeid som faller utenfor det som er listet opp i tabell skal det gjennomføres en sikker jobb analyse for å kartlegge hva slags verneutstyr som skal benyttes.

Det skal benyttes hjelm ved alle typer disponeringer arbeid i og ved spor og anleggsområder. Unntak er der hvor hjelm kan være til hinder for at arbeidet kan utføres.

Det skal brukes hjelm med stropp ved alt arbeid eller befaring i høyden.

Verneutstyr	Arbeid/Aktivitet										Merknad		
	Hjelm	Vest eller jakke kl.3 iht. EN ISO 20 471	Jakke og bukse kl.3 iht. EN ISO 20471	Flammehemmende tøy EN ISO 11612	Vernesko	Vernebriller/ visir	Åndedrettsvern/ støvmaske	Hørselvern	Fallsikringsutstyr	Gassvarslar		Hansker	Beskyttelsesklær/Beskyttelsesbukse
Befaring i publikumsområder for grupper		X											Områdets utforming og størrelsen på gruppen skal legges til grunn for når krav om vernevest skal gjelde.
Besøk i anleggsområde	X	X			X	X							Besøkende skal følges under hele oppholdet av ansatt/innleid i Bane NOR.
Befaring i anleggsområde / anleggsområde Jernbane	X		X		X	X							Anleggsområde Jernbane er tilknyttet Trafikkert spor
Befaring ved spor (utenfor 2,5 m)		X			X	X							På publikumsområder gjelder ikke kravet om vernesko

Verneutstyr	Arbeid/Aktivitet										Merknad	
	Hjelm	Vest eller jakke kl.3 iht. EN ISO 20 471	Jakke og bukse kl.3 iht. EN ISO 20471	Flammehemmende tøy EN ISO 11612	Vernesko	Vernebriller/ visir	Andedrettsvern/ støvmaske	Hørselvern	Fallsikringsutstyr	Gassvarsler		Hansker
Besøk, befaring/ferdsel i Bane NORs omformerstasjoner, relehus, koblingshus	X	X										Besøkende skal følges under hele oppholdet av ansatt med sikkerhetskort med ledsagerbevis
Arbeid anleggsområde/ Anleggsområde jernbane.	X		X		X	X						Gjelder alle som skal utføre arbeid inne på et anleggsområde og anleggsområde jernbane.
Arbeid i spor (innenfor 2,5m)	X		X		X	X						Gjelder disponering for arbeid. Kravet må sees i sammenheng med andre arbeidsoperasjoner.
Kjøring av arbeidstog			X		X							
Visitasjon, kabelpåvisning			X		X	X						Gjelder i og ved spor på fri linje.
Ferdse på skifteområder		X										Ferdse skal foregå på grunn tilpasset ferdse uten vernesko.
Befaring på skifteområder		X			X							
Arbeid og befaring på godsterminaler.		X										
Skifting, smøre/måke sporveksler eller lignende på skifteområder.			X		X					X		
Arbeid på skifteområder	X		X		X	X						Gjelder arbeid på Bane Nor sin infrastruktur.
Arbeid på Driftsbanegårder og Bane NORs verksteder	X		X	X	X	X						Bruke flammehemmende arbeidstøy ved arbeid på spenningsatt anlegg.

Verneutstyr	Arbeid/Aktivitet									Merknad			
	Hjelm	Vest eller jakke kl.3 iht. EN ISO 20 471	Jakke og bukse kl.3 iht. EN ISO 20471	Flammehemmende tøy EN ISO 11612	Vernesko	Vernebriller/ visir	Åndedrettsvern/ støvmaske	Hørsevern	Fallsikringsutstyr		Gassvarsler	Hansker	Beskyttelsesklær/Beskyttelsesbukse
Arbeid på/ved maskiner	X		X		X	X							Bruk av hørselvern vurderes ut fra arbeidsoperasjon
Arbeid på og eller nær ved Bane NORs høyspenningsanlegg	X			X	X	X							EN ISO 1162: Plagg godkjent i henhold til denne standard gir beskyttelse ved arbeider i varmt miljø og/eller hvor man risikerer plutselig kontakt med ild. Videre gir plaggene beskyttelse mot varme-gjennomgang samt strålevarme, begrenset i tid og intensitet. (Standarden gjelder ikke for sveisere og brannmenn.) Langermet bekledning,

Verneutstyr	Arbeid/Aktivitet										Merknad		
	Hjelm	Vest eller jakke kl.3 iht. EN ISO 20 471	Jakke og bukse kl.3 iht. EN ISO 20471	Flammehemmende tøy EN ISO 11612	Vernesko	Vernebriller/ visir	Andedrettsvern/ støvmaske	Hørsevern	Fallsikringsutstyr	Gassvarsler		Hansker	Beskyttelsesklær/Beskyttelsesbukse
Arbeid på Bane NORs lavspenningsanlegg	X			X	X	X						X	EN ISO 1162: Plagg godkjent i henhold til denne standard gir beskyttelse ved arbeider i varmt miljø og/eller hvor man risikerer plutselig kontakt med ild. Videre gir plaggene beskyttelse mot varme-gjennomgang samt strålevarme, begrenset i tid og intensitet. (Standarden gjelder ikke for sveisere og brannmenn.) Hjelm skal brukes ved arbeid i områder hvor det er hjelpåbud
Arbeid i høyden ¹	X		X		X	X			X				Hjelm med stropp skal benyttes.
Arbeid i tunell	X		X		X	X	X			X			I tillegg skal den enkelte utstyres med lykt. Fluktmaske skal være tilgjengelig hvis SJA konkluderer med det.
Arbeid i trange skjæringer	X		X		X	X							
Vegetasjonsrydding	X		X		X	X					X	X	

¹ Med arbeid i høyden menes: Arbeid på bru, i lift, arbeid på tak, fjellrensk, arbeid i mast og tilsvarende.

Verneutstyr	Arbeid/Aktivitet										Merknad		
	Hjelm	Vest eller jakke kl.3 iht. EN ISO 20 471	Jakke og bukse kl.3 iht. EN ISO 20471	Flammehemmende tøy EN ISO 11612	Vernesko	Vernebriller/ visir	Andedrettsvern/ støvmaske	Hørsevern	Fallsikringsutstyr	Gassvarsler		Hansker	Beskyttelsesklær/Beskyttelsesbukse
Varme arbeider	X			X	X	X	X	X			X	X	Gjelder sveising, vinkelsliper, kutting, all bruk av gassvarme, utstøping av thermit stålet, forvarming og verktøy som utvikler gnister, støv eller varme.
Kjemikaliehåndtering			X			X	X				X	X	
Arbeid med motorsag	X				X	X		X			X	X	Hjelm med visir.
Arbeid med betongsag	X		X		X	X	X	X			X		Hjelm med visir

3. Revisjonsoversikt

Rev nr	Dato	Hovedendring
022	01.12.2023	Oppdatert iht. ny organisasjon.